

בולעטין # 150 - אדר תשל"ה לפ"ק

וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים ארגון מוקדש לעקור את עצת המרגלים המדברים לשון הרע על ארצינו הקדושה, (שעל ידיהם נחרב ב' מקדשות וגלינו מארצינו, ובא עלינו כל הצרות רח"ל), ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה, ויתקיים בנו הפסוק דברים (יב, ה') "כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל שְׂבֻטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה", ונזכה לביאת המשיח בב"א שנת "אל המקום אשר" לפ"ק.

יצא על ידי וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים

כמו שכתוב רש"י במדבר (פרק יג פסוק טז) ויקרא משה להושע וגו' - התפלל עליו - יה יושיעך מעצת מרגלים.
באר שבע, ארץ ישראל

משך חכמה על שמות פרק א פסוק א

(א) נבואת משה הוא למעלה מנבואת כל הנביאים שנבואת כולם הוא עפ"י אות ומופת וכל המאמין באותות יש בלבו דופי או שמוסמך עפ"י נביא מוחזק לנביא כמו אלישע ע"י אליהו רק שהתורה אמרה להאמין לנביא שמראה אות ומופת כמו שצותה להאמין לעדים אעפ"י שאינו מן ההכרח שתמיד יעידו אמת וחנניה בן עזור יוכיח שהיה נביא אמת ולסוף נעשה נביא שקר כמו שאמרו פרק הנחנקין (סנהדרין פט סע"א). לא כן משה רבינו שכל ישראל שמעו שההקדוש ברוך הוא מדבר למשה פנים אל פנים וכולם הגיעו למעלת הנבואה וראו איך ההקדוש ברוך הוא מדבר עמו לכן אמר הנני בא אליך בעב הענן בעבור ישמע כו' וגם בך יאמינו לעולם (שמות יט, ט) שכל זמן שהאמינו מצד האותות כמו במצרים היה קל הביטול ע"י נביא אחר שיראה אותות ומופתים לא כן עכשיו אף אם יבואו אלף רבבות נביאים באותות ומופתים לאמר בשם ד' לשנות קוצו של יו"ד מתורת משה לא נשמע לו ומצוה להמיתם כדין נביאי שקר כיון שעל נבואת משה אנו עדים בעצמינו וזה שאמר וגם בך יאמינו לעולם ודו"ק בכל דברי רבינו בהלכות יסודי התורה פרק ז' וח' כי כל דבריו קדושים וברוח נבואה אמרן בלי ספק.

ואם כן איך צוה השם שיאמינו לעולם במשה הא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (ברכות לג סע"ב) ואין הידיעה מכרחת הבחירה ושמא יבחר משה אחר זה חלילה להוסיף מדעתו ועל כרחין שהשי"ת שלל ממנו הבחירה לגמרי ונשאר מוכרח כמלאכים. והטעם שהתכלית הוא הבחירה שבלא בחירה אין מעלה על האדם יותר מכל הנמצאים וכמו

שאמרה צפרדע לדוד אל תזוח דעתך שהיא אומרת כל היום שירה (ילקוט תהלים תתפט) היינו שמקיימת תמיד פעולת יוצרה בלי הפסק ועל צד המוסר כיוון דוד בהתבוננו מן הצפרדע שהאם בשביל שהוא בחירי יאסוף נועם זמירות הגיון לבו אבל האמת כי כל העיקר הוא לנצח הבחירה ובאין בחירה הלא גם טרם ירדה הנפש בתי חומר היתה משכלת להפליא וזה מאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות א-ב) כל הלומד ע"מ שלא לעשות נוח לו שנהפכה לו שליתו על פניו כי שם היה הנפש משכיל בלי מפסיק מחיצה החומרית [וזוה רק בלומד משום שנהנה מן החכמה הא מי שלומד לקיים מצות השי"ת בלימודו הלא גם זה מפעל נגד הבחירה הרעה ומנצח יצרו ללמוד דעת ד' ע"ז אמרו (קדושין מ:) תלמוד גדול כו' לידי מעשה בינה זה ודו"ק] וכן אמרו רז"ל בתנא דב"א זוטא פרק י"ב משלו משל לאדון שהיו לו עבדים והיו יושבין מעבר לחומה של ברזל כו' מאותן שעלו על החומה לאותן שלא עלו על החומה איזה מהן חביב יותר הוי אומר אותן שעלו על החומה כו' אצל הצדיקים מה נאמר בהם כו' משאגם כן במלאכי השרת יעו"ש באורך כי הצדיק עלה על החומה והמלאך לא עלה ע"ש. רק שמשה שמצד עצמו עמל ויגע כל כך עד שהעלה עצמו למדרגה הגבוה שבמדרגות האנושי השלימות היותר האפשרי לכן זכה שיבטל ממנו הבחירה אגם כן זה עיקר תכלית הבריאה לזכך החומר עד שישוב בשרו גם לרוחני ולכלי חזיון בכבוד אלקים וכמו שכתוב (איוב יט, כו) ומבשרי אחזה אלקה. אבל כל ישראל שהמה לא היו ראויים למדרגה ונבואה כזו רק כדי לקיים הדת שלא יבוא שום מבהיל להכחיש דבר אחד ע"י אות ומופת הוכרחו לעלות למעלה רמה כזו לשמוע קול אלקים מדבר מתוך האש וכמו שאמרו (דברים ה, כו) מי כל בשר אשר כו' כמונו ויחי שיהיו הם העדים על נבואתו אגם כן אחגם כן הלא שבו לבחירה שאלגם כן אין תכלית תו בברייתם כיון שזכיייתם שסרה מהם הבחירה והיה השכלתם בהירה בלי עירוב דמיון וגשם כלל עד כי הוכרחו כמלאכים שמוכרחים מצד שכלם שע"ז נאמר כפה עליהם הר כגיגית (שבת פח) שהיו מוכרחים מצד שכלם והשגתם לקבל עליהם התורה והיה ענין מקריי היינו שהיה רק להיות מאמינים בנבואת משה לא מצד האותות ויאמינו בד' לעולם אגם כן מה שיותר מן ההכרח הלא נאות לפניהן לשוב אל הבחירה ובלא בחירה הלא לא היה להם שכר על קיום התורה שעל הכרח אין שכר כיון שלא מצד עמלם והכנתם היה סר מאתם הבחירה וזה שאמר שובו לכם לאהליכם (דברים ה, ל) היינו לבחירה ולכוחות הגוף המוקף באלפי כוחות דמיונות ההטעאה שקריות תאוות חשק וכיו"ב וזה האוהל שהגוף הוא אוהל הנפש שבעת מתן תורה יצאת נשמתם (שבת פח:) הוא שהחומר לא היה חוצץ מאומה ואתה פה עמוד עמדי שזהו שאצלו בטלה כל כוחות הגוף וחומריותו והשגתו צלולה ובהירה ונעדר בחירתו ונשאר משכיל מעוצם השגתו מוכרח להשלימות היותר נעלה ומטעם זה פירש מן האשה (שבת פז). וכל זה בא בקצרה בדברי רבינו פרק ז' הלכה ו' יעו"ש היטב ולכן אמר וגם בך יאמינו לעולם.

והנה יהושע מצאנו שאמר לו הש"י שוב מול בני" שנית (יהושע ה, ב) וזה לפריעה כדאמרו פרק הערל (יבמות עא:) יעו"ש ובבה"ג (ה' מילה) יליף דדוחה פריעה שבת מן שנית שהוקש למילה, וכן מצאנו שאמרו במסכת מכות דף י"א ויכתוב יהושע הדברים בספר תורת אלקים אלו אחד עשר פסוקים שבמשנה תורה ופרשת ערי מקלט נאמרה על ידו ולכן אמר וידבר מפני שהיא תורה, וכן אמרו בנדריים (דף כב:) אלמלא חטאו ישראל לא ניתן

להם אלא ס"ת וספר יהושע בלבד כו' לכן גם ממנו שלל השי"ת הבחירה לגמרי כמו ממשלה שלא ישלול חלילה דבר מתורת משה וזה נרמז גם בברכת משה יה יושיעך מעצת מרגלים (סוטה לד:) ונרמז גם בסוף וילך כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון כו' מכאן שתלמידו חשוב כגופו כו' היה נראה למשה כאלו הוא חי וכיון שליהושע נסתלק גגם כן הבחירה לכן משה ויהושע היו ביכולתם לצוות להעמיד חמה כי החמה וירח המה משכילים ומוכרחים לעשות רצון קונם לא מצד הכרח רק מה שמשיגים רצון השי"ת ומצד זה סיבת השגתם היא הכרחיותם וזה שתקנו ז"ל (סנהדרין מב) ששים ושמים לעשות רצון קונם וזה נכלל במה שכתב רבינו שם פ"ג הלכה ט' משבחים ומפארים ליוצרם כמו המלאכים, אגם כן הבחירי גדול מהם שאעפ"י שהוא בעל חומר בחירי בהטעאה גדולה ואפ"ה עושה רצון קונו. אולם זה רק מי שנצח המלחמה כבר וזה כמשה ויהושע אבל מי שהוא עדיין לא הגיע למעלה כזו להעשות כמלאכים הלא גם בקדושו לא יאמין (ע' איוב טו, טו) וזה אינו יכול לצוות על הגלגלים בעודו בחיים ועומד בקשרי המלחמה לכן אמר הש"י ליהושע (יהושע ג, ז) היום הזה אחל גדלך (לעיני כל העמים) [בעיני כל ישראל] וזה נרמז על עמידת חמה כמו שאמרו במסכת ע"ז דף כ"ה שגם משה העמיד חמה אתיא אחל כו' וכתוב ביהושע אחל גדלך כו' למען ידעון כי כאשר הייתי עם משה אהיה עמך. היינו שנסתלקה מאתו הבחירה לכן היה יכול להגיד בעתיד כי יהיה עמו כי בבעל בחירה זה מגבורת השי"ת שאין ידיעתו מכרחת ואולי יבחר ברע ולא יוכל השכינה להתייחד אליו. וזה שאמר בעת ההיא כו' שוב מול בני ישראל שנית כיון שנסתלקה ממנו הבחירה יתכן לצוות על הפריעה מה שלא ניתנה לאברהם, בינה כל זה ודו"ק.

ובזה מבואר מה שאמר השי"ת ליהושע (ד, ו) כי (יאמרו) [ישאלון] בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה לכם כו' מפני ארון ברית ד' בעברו בירדן. פירוש שמה הידיעה החדשה הניקנית לכם מן האבנים האלה הלא אתם בעצמיכם עברתם את הירדן וע"ז תאמרו כי הירדן נקרע מפני ארון ברית ד' ושהארון עיקר שבעברו נקרע הירדן כי אחרי שעברו כל ישראל והארון עמד לבדו עד שנטלו ישראל את האבנים אגם כן נקרע בשביל הארון לבד וזה לאות כי משה שהוא על ידו ניתן התורה והיה השי"ת תמיד מוסיף מצות על ידו כמו פרטיות באוהמ"ע והסבת נחלה ע"י בנות צלפחד וכיו"ב הוא היה התורה כמו שאמר זכרו תורת משה (מלאכי ג, כב) ואחריו לא קם נביא כמוהו (דברים לד, י) ולא יקום כי גדול ממעלת משה בנבואה גם משיח לא יהיה כמוש"פ רבינו (ה' תשובה ט-ב ר.ב.פ) שזה לנצחיות התורה שלא ישונה ע"י שום אדם כי אם ישונה אז הוא נגד נבואת משה חוקת עולם ואין חילוף ושנוי ידיעה אצל הבורא לכן משה היה יכול לשבור הלוחות ולקבל ע"י לוחות אחרות והים נקרע מפני ישראל לא כן אחרי מות משה תו אין נביא רשאי לחדש דבר (שבת קד) והתורה קיימת כולה לדורות והלוחות הם קיימין לדורות והירדן נקרע מפני הארון כי ארון הוא ברית ד' לדורות ולא יהיו עוד לוחות אחרים והתורה כבר מסורה בידינו בשלימותה, לא כן להלן (יהושע ד, כא) (כי) [אשר] ישאלון בניכם את אבותם פירוש הם בני בניהם ישאלו אבותם שהמה בניכם מה האבנים האלה והודעתם את בניכם לאמר פירוש שידעו מה לאמר לבניהם ולהשיב כי יבשו מי הירדן מפני ישראל כו' ודו"ק. ופוק חזי דאמרו

פרק העור והרוטב בדף קכ"ד האלקים כו' אי אמר לי יהושע בן נון בשמיה לא צייתנא ליה
דוקא ליהושע קאמר לא למשה כי ממנו ואילך אין נביא רשאי לחדש דבר כו' ועיין ב"י
הלכות ת"ת סימן רמ"ב ובט"ז ס"ק כ' משגם כן בזה ודו"ק היטב בכ"ז.

(המשך בבולעטין הבא אי"ה)